

HOOFDSTUK I

HET BERICHT

HET VERLEDEN VAN MART REBIUS begon een maand na zijn tweeënveertigste verjaardag. Zijn moeder belde hem. Ze vroeg hem of hij wilde gaan zitten en toen hij, enigszins nuchter geschrokken door haar ernstige toon en leunend tegen de gangmuur, zei dat hij aan de keukentafel zat, vertelde ze hem dat zijn vader was overleden. De kracht zakte uit zijn benen. Hij landde met zijn kont op de marmeren tegelvloer, de telefoon tegen zijn oor gedrukt.

Haar woorden werden grotendeels overstemd door de luide conversaties en het bonzen van de muziek uit de feestruimten. Vanwaar hij zat kon hij door de hoge glazen deuren de blauwe kamer in kijken, in het licht was nauwelijks te zien waar het ene dansende lichaam begon en het andere ophield. Verplaatste hij zijn blik naar links, verder de gang in, dan zag hij hoe door de deuren van de andere kamers rood en groen licht viel, gevormd door lichamen. Rechts, bij de voordeur aan het andere uiteinde van de gang, keek hij op de rug van de beveiliging, breedgeschouderd in pak, die op dat moment twee mensen de toegang ontzegde.

Nog geen vijf minuten geleden had hij zelf in de blauwe kamer gestaan, gedanst en gedronken met zijn gasten, en bijna had hij die staat van gedachteloosheid bereikt waarnaar hij zo intens op zoek was. Alles was perfect geweest. Zoals altijd op Marts maandelijkse feest hield de dj zich aan de strikte instructies om alleen nummers uit de jaren negentig te spe-

len. Hij had door de kamers gedooled, de rode, de groene, de blauwe, haast met een lichaamsloosheid waardoor het leek alsof zijn omgeving langs hém heen gleed. Mensen en muren en meubels weken uiteen als hij passeerde, het was onmogelijk zijn evenwicht te verliezen of zich te bezeren.

Hij vroeg zijn moeder of ze een momentje had. Toen hij overeind kwam, klaagde een pees in zijn linkerbeen. Met een grimas van pijn liep hij de gang in, zijn ongelijke tred trok de aandacht van de beveiliging die zich kort omdraaide, een volstrekt neutrale blik op zijn uit grauwe steen gehouwen gezicht. Mart hief kort een hand, toen boog hij af, de trap op, naar boven, de stappen van zijn blote voeten fluisteringen op het donkere hout van de traptreden.

In de slaapkamer legde hij de telefoon op zijn bureau, leunde voorover en opende de luiken. De koele nachtlucht voelde goed tegen zijn verhitte huid. Het licht uit de rode kamer reikte tot net aan de bomenrand en veranderde vochtdruppels in het gazon in bloed. Muziek, een mengeling van luide stemmen steeg naar hem op. Het kwam uit een ander bestaan. Dat was wat één telefoontje kon bereiken, dacht hij. Een paar woorden maar, en je werd van het alledaagse gescheiden alsof jijzelf was gestorven.

Met de deur gesloten was een nieuwe ruimte gecreëerd, een plek waar hij kon doen alsof hij het nieuws nog niet gehoord had, dus hij vroeg haar wat er was gebeurd.

‘Die Freya’ had haar gebeld, zei ze. Ook al waren zijn ouders al meer dan veertig jaar gescheiden, en was haar ex-man lang geleden hertrouwd, toch bleef zijn moeder Ralfs tweede vrouw aanduiden met ‘die Freya’ of ‘dat mens’. Die ochtend was dat mens naar haar werk gegaan zoals altijd, niets aan de hand. Overdag had Ralf niet gereageerd op haar berichtjes, wat ongevoel was, maar niet meteen een reden voor ongerustheid. Pas toen ze hem vanuit de auto op de terugweg probeerde te bellen en zijn telefoon na tien keer overgaan nog steeds niet werd opgenomen, begon ze zich zorgen te maken. Eenmaal voor

het huis was ze uit de auto gesprongen – toen alles voorbij was hoorde ze van een buurman dat ze de motor had laten draaien en het portier nog openstond – de voordeur door, het huis in.

‘Ze was meteen naar boven gerend, naar de slaapkamer,’ zei Sylvia. ‘Alsof het vanzelf sprak dat hij dood in bed lag, en niet ergens anders.’

‘Maar hij lag dus ook in bed? Was hij in bed doodgegaan?’

Zijn stem klonk hem hoog en hortend in de oren. De dood had weer een jongen van hem gemaakt.

‘Mart, vind je het goed als ik probeer te vertellen wat er is gebeurd?’

Ze probeerde sarcastisch verwijt in haar stem te leggen, maar zoals altijd daalde het volume waarmee ze sprak tot ze vrijwel onhoorbaar was. Toen hij jonger was had dat hem bang gemaakt, zo zacht sprak ze dat het voelde of ze ternauwernood hevige woede wist te onderdrukken. Maar later begon hij steeds meer te zien wat het werkelijk was: zwakte, en angst om de confrontatie aan te gaan. Tegenwoordig ergerde hij zich aan die toon, vooral omdat het zo tegenstrijdig leek. Ze had wel de moed een kwestie aan te kaarten, maar niet om dat te doen op een normale toon.

Zijn vader had inderdaad op bed gelegen. Freya had de huisarts gebeld en direct daarna Sylvia (‘zo is ze dan weer wel,’ zei ze). De huisarts had de dood vastgesteld. Er was geen reden om aan te nemen dat hij geen natuurlijke dood was gestorven. In geschokte stilte hadden de vrouwen koffiedronken tot de rouwwagen de straat in was komen rijden.

Blijkbaar hoorde zijn moeder nu ook iets in zijn stem, want ze vroeg hem of het wel ging. Ze zou even langs kunnen komen als hij behoefte voelde om te praten. Hij haastte zich haar te bedanken, zei dat het niet nodig was. Ze spraken af dat ze de volgende dag zouden bellen om over praktische zaken te praten.

Zodra ze hadden opgehangen liep hij weer naar beneden. Tussen de silhouetten van de dansende gasten zag hij de dj achter zijn draaitafel, een plechtige blik in de ogen terwijl hij 'Stars' van Simply Red instartte. Niet bepaald het nummer dat hijzelf zou hebben gekozen, maar het was een fijne afwisseling van alle hectische dance hits ('What is Love?', 'The Power', 'The Key The Secret') die hij tot nu toe had gedraaid. Slanke armen gingen de lucht in, heupen draaiden, verlegen glimlachende monden kwamen dicht bij elkaar.

Hij kon gewoon de kamer binnenstappen. Hij kon een willekeurig iemand aanraken en vertellen wat er was gebeurd. Het maakte niet uit wie. Het meisje in het Prodigy 'Fat of the Land'-t-shirt bijvoorbeeld, met de neusring en de zwarte oogmake-up, hij kon zich vaag herinneren dat hij haar hier vorige maand ook had gezien, hij kon haar vertellen wie hij was, dat dit zijn huis was en dat hij dit feest had georganiseerd, dat hij net slecht nieuws had gekregen, dat zijn vader was overleden. En omdat het zijn feest was, zou ze begripvol en meelevend naar hem luisteren, knikken en sussen, aanbieden om een glaasje water voor hem te halen. Ze zou net zolang naar hem luisteren tot hij aangaf dat het genoeg was, dat ze weer terug kon naar het feest.

In plaats daarvan mengde hij zich blindelings tussen de mensen, greep een blik bier van een passerend dienblad en probeerde te vergeten.

Hij opende de brede tussendeuren en betrad de groene kamer. Hier klonk de muziek net luid genoeg om op te dansen, tegelijkertijd gedempt genoeg om op normaal volume een gesprek te kunnen voeren. Hier en in de rode kamer stonden oude leren bankstellen, lage wankelende tafels, boekenkasten waarin meer lege flessen dan boeken stonden, aan de muren hingen affiches van *Pulp Fiction*, *Jurassic Park*, *Independence Day*, *Seven*; matrassen, poefs, kleden en kussens verdeelden de ruimten in kleine hangplekken. De uitstraling was die van studentenwoningen uit de jaren negentig.

Met een tevreden, lome grijns liep hij langs groepjes gasten. ‘Stars’ ging naadloos over in ‘Common People’. Hij doolde van de groene kamer naar de rode, alle gezichten en lichamen glad en smetteloos in het rode schijnsel. Hij dronk regelmatig uit een blikje Schultenbräu en liep rond, nam geen deel aan de gesprekken, danste niet mee. Af en toe stak iemand ter begroeting een drankje naar hem omhoog, of knikte of glimlachte, maar meer interactie zocht men niet. Daar waren ze dan ook niet voor uitgenodigd. Ze waren hier om te drinken en te blowen, te zoenen en te discussiëren en te dansen. Ze waren hier om Mart Rebus het gevoel te geven dat hij achttien was en een studentenfeest bijwoonde.

Hij hoorde de klik van een fotoestel en keek snel in die richting om te zien of het geen mobiele telefoon was. Twee jongens, een ervan met een vochtig glinsterende afro, overduidelijk een pruik, een waterpistool op de ander gericht, een dikke jongen in een *Evil Dead*-t-shirt, speelden een dialoog uit *Pulp Fiction* na, blijkbaar geïnspireerd door de poster.

‘Describe what Marsellus Wallace looks like.’

‘What?’

‘Say “what” again. Say “what” again, I dare you. I double dare you, motherfucker. Say “what” one more goddamn time.’

Hij nam een diepe teug. Dit was goed. Subliminaal het gezicht van zijn vader. Hij zette zijn kiezen op elkaar. Hoewel hij had gehoopt dat zijn hoofd gedachten over zijn vader zou uitstellen tot morgen, zodat hij nog niet zou hoeven formuleren hoe hij zich tot diens dood verhiel, werd hem blijkbaar geen keus gelaten.

Goed dan, er was verdriet, maar dat verdriet had iets afstandelijks. Hij was altijd meer het kind van zijn moeder geweest, misschien niet zo verbazend, aangezien zijn ouders uit elkaar gingen toen hij nog een baby was. Weliswaar was zijn vader een deel van zijn leven gebleven, kwam hij iedere week een aantal keren langs, bracht hem regelmatig naar bed, was er op verjaardagen, feestdagen, zaterdagen, zomerdagen, toch was

zijn relatie tot zijn vader altijd ietwat formeel, zelfs wanneer ze stoeiden of knuffelden ervoer hij een zekere reserve. Hij had die reserve nooit echt kunnen plaatsen, maar terugkijkend bedacht hij dat er wellicht iets kunstmatigs in hun relatie was gesloten. Omdat papa niet meer bij hem woonde, waren ze niet meer fulltime vader en zoon.

Gereserveerd, zo leek zijn lichaam nu ook te reageren op zijn overlijden. Zijn ogen werden af en toe vochtig, hij had een milde buikpijn en in zijn hoofd zoemde een onbehagen rond dat hij vooralsnog niet helemaal kon plaatsen, maar een hevige reactie bleef uit. Zijn lichaam leek uit een soort plichtsbesef te reageren met minimale symptomen van rouw.

Hij glimlachte naar een meisje, zij glimlachte terug en zijn blik daalde van haar gezicht naar haar naveltruitje, hoe het haar borsten vasthield, het rode sieraad in haar navel. Hij verlangde intens naar de toestand die hij eerder op de avond had bereikt. Kon hij nou ook maar eens ophouden dat steeds te denken, dan was de avond helemaal perfect. Als er iets was wat hem vooral tegenstond in de zogenaamde volwassenheid, meer nog dan in de zogenaamde adolescentie, dan was het dat voortdurende zelfbewustzijn. Zijn brein kon geen enkel moment toestaan dat hij simpelweg deel uitmaakte van een situatie, een gebeurtenis. Steeds weer moest er een innerlijke stap naar achteren worden genomen. Alles moest worden beschouwd en geanalyseerd en goed dan wel slecht bevonden. Subliminaal beeld van zijn ouderlijk huis. En natuurlijk werd door dat analytische kijken de situatie vaker slecht dan goed bevonden, want juist het ontbreken van het beschouwen verhoogde, in dit geval, de kwaliteit van het feest.

Dus nog maar een slok bier. Het bier kwam vanavond op de juiste manier bij hem binnen. Er waren avonden dat de eerste slok hem al hoofdpijn kon bezorgen. Het kwam zelfs voor dat de vrees dat de eerste slok hem hoofdpijn zou bezorgen, hem hoofdpijn bezorgde. Maar niet vanavond. De buzz was goed,

gaf hem precies de juiste afstand tot de anderen. Zijn vader was dood.

Toen hij zestien was, werd hij voor het eerst dronken van bier, alleen, op zijn kamer bij zijn moeder thuis. Hij had gedacht dat dat goed was: alleen zijn en bier drinken. Alhoewel, nu hij erover nadacht, had hij er destijds helemaal niet bij nagedacht. Hij was alleen thuis, zoals zo vaak het geval was, dat was gegeven nummer één. Om elf uur 's avonds zond Veronica *The Fly* uit, dat was gegeven nummer twee. En hij wilde bier drinken, gegeven nummer drie. Er was niemand om hem ervan te weerhouden.

Nu hij de veertig was gepasseerd werd zijn jongere zelf een steeds grotere bron van frustratie. Hij leek destijds geen enkele behoefte te hebben gehad om de buitenwereld te leren kennen en zijn moeder leek zijn eenzelligheid wel prima te vinden. Hij kon zich in ieder geval niet herinneren dat zij er ooit op had aangedrongen dat hij toch echt een keer naar buiten moest, vrienden maken, een sociaal leven opbouwen. Dat had hij altijd aan haar gewaardeerd, dat ze hem daarin met rust had gelaten, maar tegenwoordig vroeg hij zich steeds vaker af of ze hem niet juist had moeten stimuleren. Ga drinken met je studiegenoten! Ga met meisjes praten! Ga dansen! Hij zag zijn zestienjarige zelf als een gevangene in de tijd, als de mug in barnsteen in *Jurassic Park* zat hij vast, en hij wilde tegen hem schreeuwen zoals zijn moeder tegen hem had moeten schreeuwen. Maar de jongere Mart vervolgde zijn leven op zijn eigen, in zichzelf gekeerde wijze, hij leefde in een beschermende cocon, doof voor stemmen uit de toekomst.

Tijdens zijn tweede ronde door de rode kamer stuitte hij op twee oud-studiegenoten. De open uitnodiging die hij iedere maand via Facebook liet verspreiden maakte het waarschijnlijk onvermijdelijk dat hij op een dag ook bekenden zou lokken, maar toch was hij onaangenaam verrast. Als ze nou nog genoeg van hun jeugdige uiterlijk hadden behouden om de illusie van het verleden vast te houden, maar nee. Ze stonden apart van de

rest en keken enigszins bedremmeld om zich heen, Saskia met een glas witte wijn (intern kromp hij ineen: dronken ze dat wel in die tijd?), Freek met een flesje Hertog Jan, met lijnen om hun ogen en de eerste aanzet van grijs in hun kapsels. Ze klonken.

‘Leuk feestje,’ riep zij in zijn oor.

‘Ja, gezellig, hè?’ riep hij terug. Hij keek de ruimte rond terwijl hij een slokje nam.

‘Zie je nog weleens andere mensen van ons jaar?’ vroeg ze.

Hij keek haar aan en schudde het hoofd.

‘Ik spreek Mischa nog weleens. En Sally woont bij mij om de hoek. In Oost. Ze heeft drie kinderen.’

‘Goh,’ zei hij en keek hen om beurten aan. Er klonk een piepje en Saskia haalde een mobiele telefoon uit haar broekzak. ‘Sorry,’ riep ze, ‘maar ik had de oppas gezegd dat ze kon appen als er iets was.’

Hij beet op zijn lippen terwijl ze het bericht las en beantwoordde. Dronk zijn bier. Subliminaal beeld van zijn vader die een gek dansje doet in de huiskamer. Toen ze haar telefoon weer had opgeborgen, zei hij: ‘Op de uitnodiging stond ook het nummer van de vaste lijn van het huis,’ riep hij.

‘Hè?’

‘Je had je oppas ook het vaste nummer van hier kunnen geven. Als er dan echt iets was, had ze kunnen bellen naar het huis.’

‘Kom op, Mart. Zo erg is het nou ook weer niet,’ zei Freek.

‘Ik heb jullie uitgenodigd voor de gezelligheid, oké? Ik heb geen zin in dit soort gelul.’

Ze keken elkaar aan, en Saskia opende haar mond, waarschijnlijk om te protesteren, waarschijnlijk om een verhaal op te hangen over hoe ze als moeder bereikbaar moest zijn, alsof ze dat niet was, alsof ze zonder die elektronische enkelband, oftewel haar telefoon, totaal van de buitenwereld was afgesneden, hoe dan ook, hij had helemaal geen zin in dit gesprek, het was overduidelijk dat de bedoeling van het feest ze volledig ontging; dat hij terug wilde naar een studententijd die hij nooit

had meegemaakt, terug naar alle borrels en alle feesten en alle gesprekken die hij nooit had gevoerd; terug naar de sfeer van de jaren negentig, toen je met anderen onder elkaar was en niet met anderen plus het internet, dat over ieders schouder meekiek, dat je als je je verveelde op een feestje niet zomaar op een scherm kon gaan zitten kijken, dat je maar gewoon een beetje voor je uit moest gaan staren als niemand met je wilde praten of als jij met niemand durfde te praten, en dat was een nuttiger manier om je tijd te verdoen dan je lege momenten op te vullen met sociale media accounts, je te vergapen aan andermans zogenaamde geluk, wie had dat ooit blij gemaakt, echt, wie had er nou ooit een uur zitten klikken en scrollen en er uiteindelijk een voldaan gevoel aan overgehouden, wat is er verdomme mis met echte leegte, echte verveling, stimuleer godverdomme je brein met leegte en verveling, laat dat hoofd iets doen in plaats van het bloot te stellen aan andermans idee van een rijkgevuuld bestaan... Godverdomme, zijn buzz begon af te nemen.

Hij rende bijkans naar de dichtstbijzijnde koelkast, in iedere kamer stond er één, pakte een nieuwe Bräu en goddank, daar begon House of Pain uit de speakers te knallen en meteen liep hij naar de rode kamer, liet een luid 'woohoo!' horen, nam een paar diepe teugen en na vijf glorieuze gedachteloze minuten 'jumping around' met goede vrienden die hij nog nooit had ontmoet, had hij de sfeer weer te pakken. Bezweet, heftig ademend verliet hij de dansvloer. Hij leegde zijn bierblik, kneep hem in een vuist plat en smet hem in een hoek.

Nu niet nadenken, blijven bewegen. Hij stapte de gang in, zijn hoofd zwenkte naar links: hief zijn hand naar de beveiliging, zijn hoofd zwenkte naar rechts, zijn lichaam volgde: naar de groene kamer. Daar werd in stille concentratie Jenga gespeeld. In de hoek ertegenover hing een groep van vijf tegen elkaar aan voor de tv. Een jongen zat op de bank met de benen van een meisje over zijn schoot, op de vloer aan hun voeten zaten twee meiden en een jongen, hij met zijn benen naar de tv uitgestrekt, de